

OBRAZAC SUDJELOVANJA U SAVJETOVANJU O NACRTU PRIJEDLOGA OBITELJSKOG ZAKONA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA	
Naziv nacrtu zakona, drugog propisa ili akta	<i>Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona, s Konačnim prijedlogom Zakona</i>
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu	Ministarstvo socijalne politike i mladih
Razdoblje savjetovanja (početak i završetak)	04.02.2015.-12.03.2015.
Naziv/ime sudionika/ce savjetovanja (pojedinaac, udruga, ustanova i sl.) koji daje svoje mišljenje i primjedbe na nacrt zakona, drugog propisa ili akta	<i>ADOPTA – udruga za potporu posvajanju, Šoštarićeva 4, Zagreb</i>
Tematsko područje i brojnost korisnika koje predstavljate, odnosno interes koji zastupate	<i>Posvojenje, 98 članova-ica</i>
Načelne primjedbe na predloženi nacrt	<p>Nacrt prijedloga Obiteljskog Zakona, dio 4. Posvojenje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potrebno je odrediti obvezu poštivanja standarda kvalitete u postupku posvojenja (i ostalim postupcima) i obvezu Ministra zaduženog za ove poslove da ih propiše posebnim pravilnikom. - Ne postoje mehanizmi praćenja zaštite prava djeteta na informaciju o vlastitom porijeklu. - U Nacrtu nije jasno korištenje termina “roditelj” u različitim kontekstima . Ispravno bi bilo koristiti pojam “biološki roditelj” nakon gubitka roditeljskog prava , te osobito nakon zasnivanja posvojenja, jer pravomoćnošću odluke o posvojenju, posvojitelj postaje roditelj. - Predviđa se dobrodošla potpora posvojiteljskim obiteljima nakon zasnovanog posvojenja. Prijedlogom zakona obvezuju se centri za socijalnu skrb kao pružatelji potpore, iako centri često nisu stručno (u smislu potrebnih specifičnih vještina I znanja niti dovoljnog broja stručnih radnika) osposobljeni za pružanje tih usluga. - Postoji potreba da se određeni dijelovi provedbe zakona pojasne ili jasnije odrede. Istovremeno, pojedini dijelovi su vrlo detaljno pojašnjeni pripadajućim pravilnicima , ali to nije vidljivo iz Nacrta prijedloga. Radi pojednostavljenja samog Obiteljskog zakona, poželjno je u zakonu sustavno navesti što se sve treba regulirati provedbenim aktima.

Primjedbe na pojedine članke nacрта zakona, drugog propisa ili dijelove akta

1. Čl. 183, (3) *Za posvojenje iz stavka 2. ovoga članka potreban je pristanak maloljetnih roditelja.*

Primjedba: Nije jasno određeno da li se i na maloljetne roditelje primjenjuje odredba članka 188. (o nepoznatom prebivalištu ili boravištu). Ukoliko se ne primjenjuje, potrebno je predvidjeti način da se utvrdi da je maloljetni roditelji nepoznata boravišta ili prebivališta.

Prijedlog: Moguće je odrediti kriterije pripadajućim Pravilikom, koji mogu uključivati slijedeće: da je centru za socijalnu skrb nepoznato gdje se nalaze, da nisu beskućnici, da su pozvani na adresu upisanog prebivališta ili boravišta, da se vraća poziv bez obavijesti ili naznake da je odsutan već sa opomenom odselio ili nepoznatog boravišta i da se nakon osobne dostave i dalje ne može utvrditi boravište ili prebivalište ili se na bilo koji drugi način ne može stupiti u kontakt, s (maloljetnim) roditeljem.

2. Čl. 188. (5) *Pristanak roditelja nije obvezan ako:*
- je prebivalište, odnosno boravište roditelja trajno nepoznato.

Primjedba: Svaka osoba u RH ima prebivalište ili boravište. Da bi se utvrdilo da je boravište ili prebivalište nepoznato, mora se provesti upravni postupak koji provodi policijska uprava prema Zakonu o prebivalištu, članak 12. Prema informacijama kojima ADOPTA raspolaže, ovi postupci se ne provode redovito, te time nedostaju potrebna rješenja o nepoznatom prebivalištu ili boravištu. Ovom formulacijom se dopušta da se postupci dugotrajno vode.

3. Čl.190. *Sud će na zahtjev centra za socijalnu skrb u izvanparničnom postupku donijeti rješenje koje nadomješta pristanak roditelja na posvojenje:*

- ako roditelj dulje vrijeme zloupotrebljava ili grubo krši roditeljsku odgovornost, dužnost i prava ili svojim ponašanjem pokazuje nezainteresiranost za dijete , a posvojenje bi bilo za dobrobit djeteta

Prijedlog: Zamijeniti riječ "nezainteresiranost za dijete" riječju "nebriga za dijete".

4. Čl.190. (2) *Sud će odbaciti prijedlog za donošenje rješenja koje nadomješta pristanak roditelja na posvojenje iz stavka 1. točke 1. ovoga članka ako centar za socijalnu skrb roditelja prethodno nije upozorio odnosno ponudio mu intenzivnu stručnu pomoć prema članku 189. ovoga Zakona i ako od dana upozorenja nisu protekla tri mjeseca.*

Primjedba: Nije jasno određeno kako će se utvrditi početak trajanja roka od tri mjeseca (npr. zapisničkim konstatiranjem upozorenja, rješenjem centra za socijalnu skrb , službenom bilješkom ili na neki drugi način?)

5. Čl. 191, st. (2) *Dijete iz stavka 1. ovoga članka može povući*

svoj pristanak na posvojenje sve do pravomoćnosti rješenja o posvojenju. Izjava o povlačenju pristanka daje se osobno na zapisnik.

Primjedba: nejasan izričaj na kraju rečenice.

Prijedlog: "(2) Dijete iz stavka 1. ovoga članka može povući svoj pristanak na posvojenje sve do pravomoćnosti rješenja o posvojenju. Izjavu o povlačenju pristanka dijete daje osobno na zapisnik."

6. Čl. 195, st. (1) *Kad roditelj da pristanak na posvojenje, gubi pravo na ostvarivanje roditeljske skrbi. Centar za socijalnu skrb će staviti dijete pod skrbništvo, osim ako je djetetu skrbnik već imenovan. Iznimno, roditelju se može dopustiti ostvarivanje osobnih odnosa s djetetom.*

Primjedba: Nije jasno određeno s kojom svrhom, do kada i pod kojim uvjetima se roditelju može dopustiti ostvarivanje osobnih odnosa NAKON što je dao pristanak na posvojenje.

7. Čl 199., st (3)

Prijedlog: uvesti pojam "biološkog roditelja" .

8. Čl. 203. *Prije pokretanja postupka za zasnivanje posvojenja bračni odnosno izvanbračni drugovi ili osoba koja želi posvojiti podnijet će centru za socijalnu skrb nadležnom prema svojem prebivalištu pisanu prijavu namjere posvojenja i zahtjev za izdavanje mišljenja o podobnosti i prikladnosti za posvojenje.*

Primjedba: nije jasno u čemu je razlika u a) pisanoj prijavi namjere posvojenja i b) zahtjevu za izdavanje mišljenja., niti zašto i na koji način slati dva obrasca.

Prijedlog: "...pisanu prijavu namjere posvojenja koja sadrži zahtjev za izdavanja mišljenja o podobnosti i prikladnosti za posvojenje."

9. Čl.204. (4) *Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pravilnikom će propisati elemente koji se odnose na podobnost i prikladnost za posvojenje, sadržaj stručnoga mišljenja o podobnosti i prikladnosti za posvojenje, metode utvrđivanja podobnosti i prikladnosti, **sadržaj izvješća o djetetu, vođenje registra o potencijalnim posvojiteljima te način vođenja registra o posvojenjima.***

Primjedba: Dio ovog članka tematski ne pripada u dio o stručnom mišljenju o podobnosti i prikladnosti za posvojenje.

10. Čl 206. *Centar za socijalnu skrb upoznat će potencijalne posvojitelje s pravom djeteta da od posvojitelja dozna da je posvojeno te će im se savjetovati da djetetu najkasnije do sedme godine kažu da je posvojeno, a ako je starije dobi, odmah nakon zasnivanja posvojenja.*

Primjedba: Nije određeno na koji način zakonodavac predviđa praćenje poštivanja ove zakonske odredbe i zaštitu

prava djeteta na informaciju o vlastitiom porijeklu.
Povrh toga, ovaj članak tematski ne pripada u dio zakona vezan za potencijalne posvojitelje.

Prijedlog: Potrebno predvidjeti dio zakona vezan uz prava djeteta i razraditi način praćenja poštivanja djetetovih prava.

11. Čl.211.

Primjedba: Zakon ne regulira na koje informacije potencijalni posvojitelji imaju pravo pri odluci o posvojenju, kao niti na koje informacije dijete ima pravo po punoljetnosti.

Prijedlog: Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pravilnikom će propisati sve informacije koje je centar za socijalnu skrb dužan prikupiti kako bi osigurao relevantne informacije potencijalnim posvojiteljima, ali i poštovao pravo djeteta na informacije o vlastititom porijeklu.

12. Čl. 212, st. (5) *Najprikladniji potencijalni posvojitelj kod kojega dijete boravi radi ostvarivanja osobnih odnosa prije zasnivanja posvojenja ima pravo, dužnost i odgovornost svakodnevno se skrbiti o djetetu, zastupati dijete u pitanjima svakodnevne skrbi uz primjenu odgovarajućih odredbi ovoga Zakona o ostvarivanju roditeljske skrbi te ga uzdržavati za to vrijeme.*

Primjedba: Nejasno je koliko taj period može trajati niti na osnovu kojeg pravnog statusa najprikladniji potencijalni povojitelj ostvaruje navedena prava i odgovornosti. Naime, u statusu potencijalnog posvojitelja se ne ostvaruju prava o roditeljnomo ili posvojiteljskom dopustu te stoga ne može, u potpunosti, npr, ostvarivati *pravo, dužnost i odgovornost svakodnevno se skrbiti o djetetu.*

13. Čl. 213.

Primjedba: Nije određeno komu se uručuje rješenje o posvojenju.

14. Čl. 216. (1) *Centar za socijalnu skrb dužan je djetetu i posvojitelju osigurati potrebnu savjetodavnu pomoć i potporu i nakon što je posvojenje zasnovano.*

Primjedba: Centri za socijalnu skrb često nemaju profesionalnih niti ljudskih kapaciteta za pružanje ove vrste usluge, a potrebe za potporom posvojiteljskih obitelji su raznolike.

Prijedlog: Posvojeno dijete i posvojitelji imaju pravo na pomoć i potporu nakon što je posvojenje zasnovano. Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pravilnikom će propisati vrste potpore i uvjete koje pružatelji usluga potpore moraju zadovoljavati, kao i mehanizme njihovog financiranja.

15. Čl.216. (2) *Centar za socijalnu skrb mjesta prebivališta*

	<p><i>odnosno boravišta posvojitelja dužan je na zahtjev centra za socijalnu skrb koji je donio odluku o posvojenju pratiti prilagodbu djeteta u posvojiteljskoj obitelji te nakon isteka šest mjeseci od dana zasnivanja posvojenja o tome sastaviti i dostaviti mu izvješće.</i></p> <p>Primjedba: Nije jasno čemu to izvješće služi, koje elemente treba sadržavati, da li ga potpisuje i posvojitelj kao znak suglasnosti s podacima u izvješću te da li je to izvješće osnova za osiguravanje dodatne potpore ukoliko za time postoji potreba.</p>	
Ime i prezime osobe/a koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje	Diana Topčić-Rosenberg	
	<u>Kontakt</u> E-mail: diana@adopta.hr Telefon: 098 98 39 037	
Datum dostavljanja obrasca	23.02.2015.	
Jeste li suglasni da se ovaj obrazac, s nazivom/imenom sudionika/ce savjetovanja, objavi na internetskoj stranici nadležnog tijela? ¹	DA	n-a

Važna napomena:

Popunjeni obrazac dostaviti na adresu elektronske pošte: suncica.loncar@mspm.hr

zaključno do: 12. ožujka 2015.

---

¹ Sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka (NN 106/12), osobni podaci neće se koristiti u druge svrhe, osim u povijesne, statističke ili znanstvene svrhe, uz uvjet poduzimanja odgovarajućih zaštitnih mjera. Anonimni, uvredljivi ili irelevantni komentari neće se objaviti.